

Bruselj, 21. avgust 2023
(OR. en)

12387/23

AGRI 468
AGRIFIN 98
AGRIORG 95
AGRILEG 161
DELECT 111

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	21. avgust 2023
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	C(2023) 5369 final
Zadeva:	DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../... z dne 10.8.2023 o odstopanju od Delegirane uredbe (EU) 2017/891 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta za leto 2023 v zvezi z vrednostjo tržne proizvodnje, nacionalno strategijo in izterjavo finančne pomoči Unije za večletne obveznosti v sektorju sadja in zelenjave zaradi neugodnih vremenskih dogodkov

Delegacije prejmejo priloženi dokument C(2023) 5369 final.

Priloga: C(2023) 5369 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 10.8.2023
C(2023) 5369 final

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

z dne 10.8.2023

o odstopanju od Delegirane uredbe (EU) 2017/891 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta za leto 2023 v zvezi z vrednostjo tržne proizvodnje, nacionalno strategijo in izterjavo finančne pomoči Unije za večletne obveznosti v sektorju sadja in zelenjave zaradi neugodnih vremenskih dogodkov

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE DELEGIRANEGA AKTA

Z Uredbo (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov so bila določena pravila o organizacijah proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave. Poleg tega je bilo z njo na Komisijo preneseno pooblastilo za sprejetje nekaterih delegiranih in izvedbenih aktov.

Na podlagi tega pooblastila je Komisija med drugim sprejela Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/891¹.

Hujši neugodni vremenski dogodki spomladi 2023 v več regijah držav članic so močno škodovali pridelavi sadja in zelenjave. V Španiji je zaradi suše načrtovana pridelava v Kataloniji manjša za vsaj 50 %, medtem ko je pridelava v italijanski deželi Emilija-Romanja zaradi poplav uničena. Suša je močno vplivala tudi na raven pridelave in njeno kakovost v nekaterih regijah v Franciji in na Portugalskem.

Zaradi hujših neugodnih vremenskih dogodkov spomladi 2023 se številne priznane organizacije proizvajalcev in združenja organizacij proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave soočajo s težavami pri izvajanju svojih odobrenih operativnih programov. Nekateri odobreni ukrepi in dejavnosti v letu 2023 ne bodo izvedeni, zato del operativnih skladov ne bo porabljen. Druge priznane organizacije proizvajalcev in združenja organizacij proizvajalcev spreminjajo svoje operativne programe z namenom izvajanja dejavnosti in ukrepov za odpravljanje posledic hujših neugodnih vremenskih dogodkov v sektorju sadja in zelenjave, kot so ukrepi kriznega upravljanja.

Glede na to, da so ti dogodki brez primere, je treba te težave ublažiti z odstopanjem od nekaterih določb Delegirane uredbe (EU) 2017/891, ki se uporabljajo v sektorju sadja in zelenjave.

2. POSVETOVANJA PRED SPREJETJEM AKTA

Posvetovanja, pri katerih so sodelovali strokovnjaki iz vseh 27 držav članic, so potekala v strokovni skupini za kmetijske trge, ustanovljeni na podlagi Uredbe (EU) št. 1308/2013, zlasti na sestanku 19. junija 2023. Na tem srečanju so bile predstavljene zamisli Komisije o področju uporabe delegiranega akta in potrebnih spremembah Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/891, potekala pa je tudi izmenjava stališč s strokovnjaki.

3. PRAVNI ELEMENTI DELEGIRANEGA AKTA

Ta delegirani akt odstopa od Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/891 glede:

- glavne dejavnosti organizacij proizvajalcev;
- metode izračuna „vrednosti tržne proizvodnje“;
- dobrega ravnovesja ukrepov/dejavnosti v okviru operativnih programov;
- postopka spremembe;

¹ Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/891 z dne 13. marca 2017 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s sektorjema sadja in zelenjave ter predelanega sadja in zelenjave, dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s kaznimi, ki se uporabijo v teh sektorjih, in spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 543/2011.

- začasne prekinitve operativnih programov;
- prenehanja operativnih programov ter
- večletnih zavez.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

z dne 10.8.2023

o odstopanju od Delegirane uredbe (EU) 2017/891 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta za leto 2023 v zvezi z vrednostjo tržne proizvodnje, nacionalno strategijo in izterjavo finančne pomoči Unije za večletne obveznosti v sektorju sadja in zelenjave zaradi neugodnih vremenskih dogodkov

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007² ter zlasti člena 37(173) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Hujši neugodni vremenski dogodki spomladi 2023 v več regijah držav članic so močno škodovali pridelavi sadja in zelenjave. V Španiji je zaradi suše načrtovana pridelava v Kataloniji manjša za vsaj 50 %, medtem ko je pridelava v italijanski deželi Emilija-Romanja zaradi poplav uničena. Suša je močno vplivala tudi na raven pridelave in njeno kakovost v nekaterih regijah v Franciji in na Portugalskem.
- (2) Zaradi hujših neugodnih vremenskih dogodkov spomladi 2023 se številne priznane organizacije proizvajalcev in združenja organizacij proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave soočajo s težavami pri izvajanju svojih odobrenih operativnih programov. Nekateri odobreni ukrepi in dejavnosti v letu 2023 ne bodo izvedeni, zato del operativnih skladov ne bo porabljen. Druge priznane organizacije proizvajalcev in združenja organizacij proizvajalcev spreminjajo svoje operativne programe z namenom izvajanja dejavnosti in ukrepov za odpravljanje posledic hujših neugodnih vremenskih dogodkov v sektorju sadja in zelenjave, kot so ukrepi kriznega upravljanja.
- (3) Glede na izjemnost hujših neugodnih vremenskih dogodkov spomladi 2023 je treba te težave ublažiti z odstopanjem od nekaterih določb Delegirane uredbe (EU) 2017/891³, ki se uporabljajo v sektorju sadja in zelenjave.
- (4) Začasna odstopanja bi se morala uporabljati za operativne programe, ki še naprej delujejo pod pogoji, ki veljajo na podlagi Uredbe (EU) št. 1308/2013, v skladu s

² UL L 347, 20.12.2013, str. 671.

³ Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/891 z dne 13. marca 2017 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s sektorjema sadja in zelenjave ter predelanega sadja in zelenjave, dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s kaznimi, ki se uporabijo v teh sektorjih, in spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 543/2011 (UL L 138, 25.5.2017, str. 4).

prehodnimi določbami iz člena 5(6), prvi pododstavek, točka (c), Uredbe (EU) 2021/2117 in členom 1, točka (b), Delegirane uredbe (EU) 2022/2528⁴.

- (5) Poleg tega se zaradi hujših neugodnih vremenskih dogodkov nekatere države članice srečujejo z izjemnimi težavami pri načrtovanju, upravljanju in izvajanju operativnih programov priznanih organizacij proizvajalcev in združenj organizacij proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave. To bi lahko povzročilo zamudo pri izvajanju teh operativnih programov in zato organizacijam proizvajalcev in združenjem organizacij proizvajalcev morda ne bi uspelo izpolniti zahtev Unije, ki so za te operativne programe določene v Delegirani uredbi (EU) 2017/891. Organizacije proizvajalcev so izpostavljene tudi prekinitvam in motnjam zaradi neugodnih vremenskih dogodkov ter imajo finančne težave in težave z denarnim tokom zaradi zmanjšanja ali uničenja njihove proizvodnje. To neposredno vpliva na njihovo finančno stabilnost in sposobnost za izvajanje operativnih programov ne le v letu 2023, ampak tudi v naslednjih letih, saj vrednost tržne proizvodnje za leto 2023 vpliva na izračun finančne pomoči Unije za naslednja leta. To nadalje vpliva na sposobnost organizacij proizvajalcev za sprejemanje ukrepov in dejavnosti, namenjenih odpravljanju posledic neugodnih vremenskih dogodkov. Poleg tega zmanjšanje vrednosti tržne proizvodnje zaradi neugodnih vremenskih dogodkov ogroža prihodnjo kontinuiteto in gospodarsko uspešnost operativnih programov organizacij proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave.
- (6) Za odpravo posledic neugodnih vremenskih dogodkov in njihovih vplivov na vrednost prodanih proizvodov bi bilo treba v letu 2023 organizacije proizvajalcev izvzeti iz določb člena 11(2) Delegirane uredbe (EU) 2017/891 v zvezi z obveznostjo, da mora biti ekonomska vrednost prodanih proizvodov proizvajalcev, ki niso člani organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev, nižja od vrednosti tržne proizvodnje organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev.
- (7) Izgube vrednosti tržne proizvodnje v sektorju sadja in zelenjave zaradi neugodnih vremenskih dogodkov imajo močan vpliv na višino pomoči Unije, ki jo bodo v naslednjem letu prejele organizacije proizvajalcev, saj se pomoč Unije izračunava kot odstotni delež vrednosti tržne proizvodnje vsake organizacije proizvajalcev. Če bi v letu 2023 prišlo do občutne izgube vrednosti tržne proizvodnje, bi organizacijam proizvajalcev grozila nevarnost, da izgubijo svoje priznanje kot organizacija proizvajalcev, saj je eno od meril za tako priznanje, da organizacija doseže najnižjo vrednost tržne proizvodnje, določeno na nacionalni ravni. To bi ogrozilo dolgoročno stabilnost organizacij proizvajalcev. Če bi torej v letu 2023 zaradi neugodnih vremenskih dogodkov spomladi 2023 prišlo do upada vrednosti proizvoda za vsaj 35 %, za kar organizacija proizvajalcev ni odgovorna in na kar ne more vplivati, bi bilo treba vrednost tržne proizvodnje za leto 2023 določiti v višini 100 % vrednosti tržne proizvodnje za povprečje predhodnih petih 12-mesečnih referenčnih obdobj, brez najnižjih in najvišjih vrednosti, da se upoštevajo izgube. Prag 65 % vrednosti tržne proizvodnje v prejšnjem obdobju, določen v členu 23(4) Delegirane uredbe (EU) 2017/891, v razmerah neugodnih vremenskih dogodkov ne zadostuje za dosego gospodarske in finančne stabilnosti organizacij proizvajalcev, ki so utrpeli takšno izgubo vrednosti tržne proizvodnje.

⁴ Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2528 z dne 17. oktobra 2022 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2017/891 ter razveljavitvi delegiranih uredb (EU) št. 611/2014, (EU) 2015/1366 in (EU) 2016/1149, ki se uporabljajo za sheme pomoči v nekaterih kmetijskih sektorjih (UL L 328, 22.12.2022, str. 70).

- (8) Države članice bi morale biti v letu 2023 tudi izvzete iz določb člena 27(5) Delegirane uredbe (EU) 2017/891, kar zadeva njihovo obveznost, da v nacionalni strategiji določijo največje odstotne deleže sredstev iz operativnega sklada, ki se lahko porabijo za kateri koli posamezni ukrep ali vrsto dejavnosti.
- (9) Organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev lahko na podlagi odobritve držav članic spremenijo svoje operativne programe za naslednja leta ali celo v letu izvajanja, kot je določeno v členu 34(1) in členu 34(2), prvi pododstavek, Delegirane uredbe (EU) 2017/891. Za odpravo posledic neugodnih vremenskih dogodkov bi morale imeti tudi možnost, da v letu 2023 začasno ne uporabljajo navedenih določb.
- (10) Države članice bi za prilagoditev načrtovanja, upravljanja in izvajanja odobrenih operativnih programov zaradi neugodnih vremenskih dogodkov morale imeti možnost, da z odstopanjem od člena 34(2), drugi pododstavek, točka (a), Delegirane uredbe (EU) 2017/891 pooblastijo organizacije proizvajalcev, da v letu 2023 v celoti ali delno začasno prekinajo svoje operativne programe.
- (11) V skladu s členom 36(2), točka (a), Delegirane uredbe (EU) 2017/891 se, če organizacija proizvajalcev ali združenje organizacij proizvajalcev preneha izvajati svoj operativni program pred koncem njegovega načrtovanega trajanja, navedeni organizaciji ali združenju ne izplačajo nobena plačila za dejavnosti, izvedene po datumu prenehanja izvajanja. Da bi zagotovili finančno stabilnost organizacij proizvajalcev, se pomoč, prejeta za upravičene dejavnosti, izvedene pred prenehanjem operativnega programa, ne bi smela izterjati, če organizacija proizvajalcev ali združenje organizacij proizvajalcev pristojnemu organu države članice dokaže, da je do prenehanja tega operativnega programa leta 2023 prišlo zaradi neugodnih vremenskih dogodkov ter da organizacija proizvajalcev za to ni odgovorna in na to ne more vplivati.
- (12) Za zagotovitev finančne stabilnosti organizacij proizvajalcev se finančna pomoč Unije, prejeta za večletne obveznosti v sektorju sadja in zelenjave, kot so okoljski ukrepi, ne bi smela izterjati in povrniti Evropskemu kmetijskemu jamstvenemu skladu (EKJS), kot je določeno v členu 36(3) Delegirane uredbe (EU) 2017/891, če njihovih dolgoročnih ciljev ne bi bilo mogoče uresničiti zaradi prekinitve v letu 2023 iz razlogov, povezanih s posledicami neugodnih vremenskih dogodkov spomladi 2023.
- (13) Zaradi nujnosti takojšnjega ukrepanja bi morala ta uredba začeti veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije* –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Začasna odstopanja od Delegirane uredbe (EU) 2017/891

1. Z odstopanjem od člena 11(2) Delegirane uredbe (EU) 2017/891 se v letu 2023 omejuje, ki velja za organizacijo proizvajalcev glede prodaje proizvodov proizvajalcev, ki niso člani organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev, če je ekonomska vrednost zadevne dejavnosti nižja od vrednosti njene tržne proizvodnje, ne uporablja za organizacije proizvajalcev, ki so jih prizadeli neugodni vremenski dogodki spomladi 2023.

2. Z odstopanjem od člena 23(4) Delegirane uredbe (EU) 2017/891 se v primeru zmanjšanja vrednosti proizvoda za vsaj 35 % zaradi neugodnih vremenskih dogodkov spomladi 2023, za kar organizacija proizvajalcev ni odgovorna in na kar ne more vplivati, šteje, da vrednost tržne proizvodnje navedenega proizvoda v letu 2023 predstavlja 100 % vrednosti tržne proizvodnje za povprečje predhodnih petih 12-mesečnih referenčnih obdobj, brez najnižjih in najvišjih vrednosti.
3. Z odstopanjem od člena 27(5) Delegirane uredbe (EU) 2017/891 se za leto 2023 obveznost držav članic, da v nacionalni strategiji določijo najvišje odstotke operativnega sklada, ki se lahko porabijo za kateri koli posamezni ukrep ali vrsto dejavnosti, ne uporablja za organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev, ki so jih prizadeli neugodni meteorološki dogodki spomladi 2023.
4. Za leto 2023 se obveznosti držav članic in organizacij proizvajalcev v zvezi s spremembami operativnih programov iz člena 34(1) in člena 34(2), prvi pododstavek, Delegirane uredbe (EU) 2017/891 ne uporabljajo za organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev, ki so jih prizadeli neugodni vremenski dogodki spomladi 2023.
5. Z odstopanjem od člena 34(2), drugi pododstavek, točka (a), Delegirane uredbe (EU) 2017/891 za leto 2023 lahko države članice pooblastijo organizacije proizvajalcev, ki so jih prizadeli neugodni meteorološki dogodki spomladi 2023, da za leto 2023 v celoti ali delno začasno prekinijo svoje operativne programe.
6. Z odstopanjem od člena 36(2), točka (a), Delegirane uredbe (EU) 2017/891 za leto 2023 se pomoč, prejeta za upravičene dejavnosti, izvedene pred prenehanjem operativnega programa, ne izterja, če je do prenehanja operativnega programa prišlo zaradi neugodnih vremenskih razmer spomladi 2023, za kar organizacija proizvajalcev ni odgovorna in na kar ne more vplivati.
7. Z odstopanjem od člena 36(3) Delegirane uredbe (EU) 2017/891 se finančna pomoč Unije za večletne obveznosti, kot so okoljski ukrepi, ne izterja in povrne EKJS, kadar njihovih dolgoročnih ciljev in pričakovanih koristi ni mogoče uresničiti v letu 2023, ker so bile te obveznosti v letu 2023 prekinjene zaradi neugodnih vremenskih dogodkov spomladi 2023.
8. Organizacija proizvajalcev pristojnemu organu zadevne države članice dokaže, da so pogoji, določeni v zgornjih odstavkih, izpolnjeni.

Člen 2

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 10.8.2023

Za Komisijo
Predsednica
Ursula VON DER LEYEN